

Halden kommune

Arkivkode: 151
Arkivsaksnr: 2019/5791-8
Journal dato: 12.12.2019
Saksbehandler: Siri Gundersen

Utvalgssak

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret		19.12.2019

Utsendte vedlegg

1	Budsjettforslag 2020 SP,AP,MDG,V,SV,R
2	Saksprotokoll fra formannskapets behandling 05.12.19
3	Kommunedirektørens budsjettforslag
4	Referat fra kommunedirektørens drøftningsmøtet
5	Referat drøftingsmøte undervisning og oppvekst
6	Referat drøftingsmøte teknisk
7	Referat drøftingsmøte helse og omsorg
8	Referat drøftingsmøte sentraladministrasjon
9	Referat drøftingsmøte kultur og idrett
10	HAMU sak 2019/39 12.12.19 - særutskrift
11	Kontrollutvalgets særutskrift av sak 19-36 Budsjett for 2020
12	Kontrollutvalgs særutskrift vedlegg 1
13	Kontrollutvalgs særutskrift vedlegg 2
14	Innspill fra Halden kirkelige fellelsråd
15	Budsjettforslag Halden kirkelige fellelsråd
16	Budsjettforslag 2020 H, KrF, UAVH
17	Budsjettforslag 2020 PP
18	Budsjettforslag 2020 FrP
19	Innspill fra autismeforeningen i Norge
20	Innspill fra HBFØstfold
21	Innspill fra klubben ved HKK

Medsaksbehandlere

Budsjett 2020 - KS

Denne saken er utredet etter prinsippet for fullført saksbehandling.

Sammendrag av saken:

Budsjettforslaget til SP, AP, MDG, Rødt, SV og V ble vedtatt i formannskapet 05.12.19 og oversendes til kommunestyret. Vedlagt i saken følger også budsjettforslagene fra H/KrF/UAVH, PP, FrP og kommunedirektørens sitt forslag.

Formannskapets innstilling:

1. Arbeiderpartiets, Senterpartiets, Miljøpartiet De Grønnes, Sosialistisk Venstrepartis, Venstres og Rødts budsjettforslag for 2020 vedtas i henhold til Budsjettskjema 1A, 1B, 2A, 2B og B3 med de fastlagte nettorammer, tiltak og verbalpunkter som følger av samarbeidspartienes budsjettforslag.
2. Rådmannen gis fullmakt til å disponere ressursene innenfor hvert område i budsjettskjema 1B. Forslag til budsjettjusteringer skal forelegges politisk behandling.
3. Kommunedirektøren skal påse at rammer og vedtak følges opp og rapporterer månedlig sektorenes økonomi til formannskap og kommunestyre. Kommunedirektøren pålegges videre en forsterket rapportering hvert tertial i hht. rapporteringsrutiner.
4. Formannskapet disponerer investeringsbudsjettet, innenfor tildelt ramme, i henhold til budsjettskjema 2B.
5. Halden kirkelige fellestilsråd gis et driftstilskudd på 12,311 mkr for 2020.
6. Kommunedirektøren gis fullmakt til å ta opp lån på til sammen 629,920 millioner kr. VAR-lån utgjør 327,220 millioner kr av den totale lånesummen, hvorav 75 millioner er foreslått rebevilget fra budsjett 2019. Lånene avdras i hht. kommunelovens § 50.7. Startlån utgjør 70 millioner kr av den totale lånesummen og tas opp i henhold til Husbankens retningslinjer, primært med en avdragstid på 20 år.
7. Trekkrettighet i bank reduseres til 150 millioner kroner i 2020.
8. Halden kommune skriver ut eiendomsskatt på faste eiendommer, inkludert tomter, i hele Halden kommune for skatteåret 2020 jf. eiendomsskattelovens §§2 og 3 bokstav a. Kommunen skriver ut skatt på næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattlagte verk/bruk (annet ledd i overgangsregel til eskl. §§ 3 og 4). Det skrives også ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med to syvendedeler til fem syvendedeler i 2020 (overgangsregel til §§ 3 og 4 første ledd første punkt). Videre vedtas jf. kommunestyret i møte 19.04.2018 å øke takstene fra 01.01.2009 – med senere omtakseringer i 10-årsperioden frem til 31.12.2019 – i stedet for ny allmenn taksering nå – ved å gjennomføre en kontorjustering opp 10% for alle takster pr. 01.01.2020 for året 2020, jf. eskl. § 8 A-4 nr. 1 og 2. Før øvrig gjelder (jf. eiendomsskattelovens § 10) følgende for utskrivningen av eiendomsskatt for året 2020:
 - a) Med de unntak som er nevnt under skal skattesatsen etter eskl. § 11 være 7 promille av den fastsatte takstverdien.
 - b) Med hjemmel i eskl. § 12, bokstav a, skal skattesatsen for «bustadelen i eiedomar med sjølvstendige bustaddelar» og fritidseiendommer være 4 promille av takstverdien. Ubebygde tomter beskattes med 4 promille av takstverdien jf. eskl. § 12, bokstav b.
 - c) I tillegg gis etter eskl. § 11, annet ledd, et bunnfradrag på 250 000 kr for hver selvstendig boenhet i boliger (herunder fritidseiendommer) i faste eiendommer som ikke blir brukt i næringsvirksomhet.
 - d) Etter eskl. § 7 kan som tidligere, etter nærmere søknad og vedtak for den enkelte eiendom, fritas eiendommer etter dennes bokstav a) «eiedom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagne ein kommune, eit fylke eller staten» og dennes bokstav b) «bygning som har historisk verdi».
 - e) Etter eskl. § 5, bokstav a, fritas eiendom som Staten eier så langt eiendommen har historiske bygg eller anlegg gjennom fredningsvedtak jf. Lov om kulturminner.
 - f) Etter eskl. § 5, bokstav h, skal fritas «eiedom som vert driven som gardsbruk eller skogbruk». For slike eiendommer gjelder dog at det skal svares eiendomsskatt for våningshus, kårbolig, med garasjer og uthus, og passende tomt. Eiendomsskatten for dette svares etter samme satser og regler som for boligeiendommer.
 - g) Kommunens skattetakstvedtekter.
9. De gebyrsatser som fremkommer i gebyrregulativer/forskrifter, med de endringer som følger av samarbeidspartienes budsjettforslag, vedtas.
10. Kommunale avgifter skrives ut i 4 terminer i 2020, med forfall 20. mars, 20. mai, 20. september og 20. november.
11. Eiendomsskatten skrives ut samtidig med kommunale avgifter.
12. Forskrift for kommunale vann- og avløpsgebyrer, forskrifter bygg, plan, utslipp, deling, eiendomsregistrering og seksjonering, forskrifter om anløpsavgift og forskrifter om feiing og tilsyn vedtas.

Saksutredning:

Bakgrunn

Vurderingskriterier

Følgende kriterier anses som vesentlige for vurdering av saken:

☒	Økonomiske forhold	☒	Juridiske forhold
☒	Personalspørsmål	☐	Organisasjonsspørsmål
☒	Betydning for næringsutvikling	☐	Betydning for miljøet
☒	Betydning for eiendomsforhold	☒	IKT og innovasjon
☒	Forhold som gjelder barn og unge	☒	Forhold som gjelder eldre
☒	Forhold som gjelder universell utforming	☒	Forhold som gjelder folkehelsen
☐	Forhold som gjelder samfunnssikkerhet/beredskap	☐	Annet:

Generelt om de valgte kriteriene:

I henhold til forskrift om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner) § 6 skal årsbudsjettet inndeles på en slik måte at det tilfredsstiller de krav som er stilt i medhold av kommuneloven. Kravene til årsbudsjettets inndeling følger av vedlegg 1 og 2 til budsjettforskriften.

Budsjettskjema 1A – drift	Budsjettskjema 1A	Budsjett 2020	Oppr. budsjett 2019	Regnskap 2018
Rammetilskudd		-985 108 000	-928 225 000	-895 177 122
Inntekts- og formuesskatt		-795 573 000	-757 324 000	-758 714 290
Eiendomsskatt		-69 341 000	-77 230 000	-103 590 336
Andre generelle driftsinntekter		-4 184 000	-4 226 000	-5 348 883
Sum generelle driftsinntekter		-1 854 206 000	-1 767 005 000	-1 762 830 631
Korrigert sum bevilgninger drift, netto		1 558 145 182	1 474 929 138	1 466 203 515
Avskrivninger		0	0	0
Sum netto driftsutgifter		1 558 145 182	1 474 929 138	1 466 203 515
Brutto driftsresultat		-296 060 818	-292 075 862	-296 627 117
Renteinntekter		-7 500 000	-6 000 000	-6 455 421
Utbytter		-5 000 000	0	-4 429 983
Renteutgifter		80 887 281	77 829 000	51 586 670
Avdrag på lån		103 283 000	84 850 000	71 692 387
Netto finansutgifter		171 670 281	156 679 000	112 393 653
Motpost avskrivninger		-115 612 803	-113 849 000	-94 139 927
Netto driftsresultat		-8 777 734	-21 547 862	-90 093 536
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering		5 000 000	0	284 780
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond		-6 522 266	-14 752 138	-27 742 197
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond		10 300 000	36 300 000	-156 958 972
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet		0	0	214 858 972
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		8 777 734	21 547 862	30 442 583
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	-59 650 953

Budsjettskjema 1B – drift

Budsjett 2020

Oppr. budsjett 2019

Regnskap 2018

Budsjettskjema 1B

Sentraladministrasjon	116 888 210	112 990 935	102 473 664
Kultur & Idrett	61 025 528	46 685 900	45 546 312
Kommunalavdeling Undervisning & Oppvekst	696 955 001	658 011 001	646 587 851
Kommunalavdeling Helse og omsorg	676 450 640	644 571 000	624 079 595
Kommunalavdeling Teknisk	101 948 526	88 678 002	82 331 778
NAV	63 671 312	60 163 899	56 866 236
Fellesfunksjoner	-22 846 572	-14 375 737	-5 450 573
VAR og Havn	0	0	0
Sum bevilgninger drift, netto	1 694 092 645	1 596 725 000	1 552 434 863
Herav:			
Avskrivninger	115 612 803	113 849 000	94 139 927
Netto renteutgifter og -inntekter	26 786 926	22 329 000	19 768 618
Avdrag på lån	70 000	370 000	65 000
Overføring til investering	0	0	280 031
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-6 522 266	-14 752 138	-27 742 197
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	0	0	73 826 426
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 558 145 182	1 474 929 138	1 466 203 515

Budsjettskjema 2A – investering**Budsjettskjema 2A**

	Budsjett 2020	Budsjett 2019	Regnskap 2018
Investeringer i varige driftsmidler	625 447 660	802 697 000	619 495 619
Tilskudd til andres investeringer	0	11 420 000	2 363 369
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 050 000	1 050 000	900 273
Utlån av egne midler	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0
Sum investeringsutgifter	626 497 660	815 167 000	622 759 261
Kompensasjon for merverdiavgift	-60 576 834	-105 316 000	-80 588 326
Tilskudd fra andre	0	-150 000 000	-3 457 000
Salg av varige driftsmidler	-10 000 000	-10 000 000	-12 060 162
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0
Bruk av lån	-629 920 826	-619 851 000	-572 813 922
Sum investeringsinntekter	-700 497 660	-885 167 000	-668 919 410
Videreutlån	70 000 000	60 000 000	37 604 308
Bruk av lån til videreutlån			
Avdrag på lån til videreutlån	19 500 000	18 000 000	16 810 601
Mottatte avdrag på lån til videreutlån	-19 500 000	-18 000 000	-28 491 415
Netto utgifter videreutlån	70 000 000	60 000 000	25 923 494
Overføring fra drift	-5 000 000	0	-284 780
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	0	0	12 593 301
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	9 000 000	10 000 000	7 928 135
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	4 000 000	10 000 000	20 236 655
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0

Budsjettskjema 2B – investering**Budsjett 2020****Budsjett 2019****Regnskap 2018**

Budsjettskjema 2B

Sentral/felles	12 042 230	13 810 000	29 384 945
Kultur & Idrett	24 420 540	14 585 000	1 259 242
Kommunalavdeling Undervisning & Oppvekst	23 342 000	162 750 000	153 395 485
Kommunalavdeling Helse og omsorg	107 231 500	242 322 000	243 944 827
Kommunalavdeling Teknisk	131 190 880	124 026 000	33 796 762
VAR og Havn	327 220 510	245 204 000	157 714 357
Investeringer i varige driftsmidler	625 447 660	802 697 000	619 495 619

	Budsjett 2020	Budsjett 2019	Regnskap 2018
Tap på fordringer og garantier	0	0	496 373
Andre overføringsutgifter	0	11 420 000	1 866 996
Tilskudd til andres investeringer	0	11 420 000	2 363 369

	Budsjett 2020	Budsjett 2019	Regnskap 2018
Kjøp av aksjer og andeler	1 050 000	1 050 000	900 273
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 050 000	1 050 000	900 273

	Budsjett 2020	Budsjett 2019	Regnskap 2018
Lån til andre formål	0	0	0
Utlån av egne midler	0	0	0
Sum bevilgninger	626 497 660	815 167 000	622 759 261

Budsjettkjema 3B Budsjettkjema B3	Budsjett 2020	Oppr. budsjett 2019	Regnskap 2018
Rammetilskudd	-985 108 000	-928 225 000	-895 177 122
Inntekts- og formuesskatt	-795 573 000	-757 324 000	-758 714 290
Eiendomsskatt	-69 341 000	-77 230 000	-103 590 336
Andre skatteinntekter	0	0	-40 770
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-52 915 458	-79 148 227	-116 695 070
Overføringer og tilskudd fra andre	-237 477 167	-221 298 805	-270 955 004
Brukerbetalinger	-67 464 481	-59 203 832	-56 385 920
Salgs- og leieinntekter	-276 519 454	-237 960 156	-248 582 620
Sum driftsinntekter	-2 484 398 560	-2 360 390 020	-2 450 141 132
Lønnsutgifter	1 168 545 557	1 103 733 382	1 127 540 785
Sosiale utgifter	331 648 673	326 792 387	312 011 052
Kjøp av varer og tjenester	640 669 761	608 116 101	649 291 430
Overføringer og tilskudd til andre	163 986 554	144 472 288	158 810 676
Avskrivninger	115 612 803	113 849 000	94 139 927
Sum driftsutgifter	2 420 463 348	2 296 963 158	2 341 793 870
Brutto driftsresultat	-63 935 212	-63 426 862	-108 347 262
Renteinntekter	-8 400 000	-6 000 000	-6 455 421
Utbytter	-5 000 000	0	-4 429 983
Renteutgifter	80 887 281	77 829 000	51 586 670
Avdrag på lån	103 283 000	84 550 000	71 692 387
Netto finansutgifter	170 770 281	156 379 000	112 393 653
Motpost avskrivninger	-115 612 803	-114 500 000	-94 139 927
Netto driftsresultat	-8 777 734	-21 547 862	-90 093 536
Disponering eller dekning av netto driftsresultat			
Overføring til investering	5 000 000	0	284 780
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-6 522 266	-14 752 138	-27 742 197
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	10 300 000	36 300 000	-156 958 972
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	214 858 972
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	8 777 734	21 547 862	30 442 583
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	-59 650 953

Dokumentet er elektronisk godkjent av: Inger-Johanne Røren